

narchia diplomáciája ezuttal igényeit érvényesíti. Az a tény, hogy *az igazság a monarchia oldalán van, ami az egész civilizált világ által elítélt merénylet vizsgálatából kiűnt, annak a veszélynek teszi ki Szerbiát, hogy saját országán kívül még erkölcsi támogatásra se számíthat.*

Szeged a háborus izgalmakban.

Már a kora reggeli órákban az utcákon nyüzsgöttek az emberek. Kíváncsian lesték a reggeli lapok megjelenését, hogy bő tájékozást nyerjenek a háborus hírekről. Alig jelentek meg a szegedi lapok tudósításai, már is az a hír terjedt el a városban, hogy elrendelték az általános mozgósítást. Ezt a hírt főleg boulevard-lapok rendkívül kiadásai terjesztették.

A hír természetesen óriási izgalmat keltett az egész városban, mert egy *általános* mozgósításnak beláthatatlan következményei vannak. A *Délmagyarország* rendkívüli kiadása, mely tizenegy óra előtt jelent meg, tisztázta tárgyilagos és megbízható tudósítással ezt a nagyfontosságú kérdést. Rendkívüli kiadásunkból először értesült arról a nagyközönség, hogy csak *részleges* mozgósítás történt és azt is megírtuk, hogy mely ezredeket mozgósították.

Nemsokára megjelentek a részletes mozgósításról szóló nagy zöld- és piros színű plakátok is, amelyeken fel volt sorolva, hogy kiknek kell azonnal jelentkezni és hogy *a népfölkelők* 24, illetve 48 óra alatt vonuljanak be ezredeikhez. Ettől kezdve néhány óra alatt *teljesen megváltozott a város képe*. A hadkötelesek rohantak fel a bérházba, a katonai ügyosztályba, hogy megtudják, mikor kell bevonulniok. A bérház a déli órákban és még délután is zsúfolva volt érdeklődőkkel. A katonai ügyosztályban *éjjel-nappal permanens szolgálat van*.

Délután nem látszott meg a külsőségekben, hogy vasárnap van. Az utcák nagyrészt elhagyottak voltak. Kint Ujszegeden alig lézengtek néhányan. A nagy pavilonban, ahol más ünnepnapon deli hadfiak vígan ropták a csárdást szívük választottjaival, most kiáltság, csöndesség uralkodott.

Egyedül a kávéházakon látszott meg, hogy ünnep van. A kávéházak és vendéglők zsúfolásig megteltek közönséggel. Az emberek hangosan vitatkoztak és a háboru eshetőségeit magyarázták. Érdekes jelenetek is játszódottak le. Gyakran előfordult, hogy néhány fiatalember gyorsan elsielt a kávéházból és egy-két óra múlva *katoná ruhában tért vissza*.

Este felé már egész *katonaváros volt Szeged*. Autókban, kocsikban katonák száguldoztak. Minden katonatiszt és közkatona is egyszerre mündért cserélt. A régi uniformist levetették és *csukaszürke ruhát vettek föl*.

Vasárnap este fél kilenc táján a város főutcáján lelkesen tüntető csoport verődött össze. Az eleinte kisded csapat rövidesen tekintélyesre növekedett és élénken cigánybandával, nemzeti színű zászlókkal lelkesedve, tüntetve járta be a várost. A rendőrség a tüntetést nagyon helyesen tudomásul vette, a rendre a rendőrlegénység élén *Temesváry Géza dr. alkapitány és Lengyel István rendőrtiszt* ügyeltek föl. Tíz óra tájban a tüntetők *Kossuth szobrához* vonultak. Egy

Romániának háboru esetén való magatartásáról a következőkép ír a lap:

— *Szerbiával nem vagyunk szövetségben, hanem csupán entente viszonyban a bukaresti béke fentartására nézve. Mindaddig, amíg ez utóbbit nem érintik, Romániának semmiféle oka sincs a beavatkozásra.*

lelkes ifjú a sok szónoklástól rekedten, de nagy hűvvel szavaltta el a *Nemzeti dal*-t, a hallgatóság sorában nagy számmal képviselve volt ifjuság pedig megható buzgósággal és lendülettel mondta a szónokkal a híres esküt:

— A magyarok istenére...

A szavalat után a cigányzene kíséretével elénekelték a Szózat-ot, amire civilék és katonatisztek levett kalappal asszisztáltak. A tömeg ezután tovább indult tüntető körútján, volt ének és szaválás és cigányzene bőven. A lelkes és nagyobb részt fiatal résztvevők hangulatát leginkább ezek a jelszók karakterizálták:

— Éljen a haza! — Éljen a király! — Éljen a hadsereg! — Le a királygyilkos Szerbiával.

A ma esti tüntetésnek kedves epizódja volt, hogy a 46-os, valamint az 5. honvédegységei kaszárnyájára elé is elvonultak az emberek és lelkesedéssel éltették a monarchia hadseregét. Mindkét kaszárnyánál egy-egy tiszt válaszolt az üdvözlő beszédre, röviden, katonásan, óriási hatással természetesen.

Készülődik Törökország.

Konstantinápoly, július 25. A bukaresti béke látszat szerint egy időre biztosította a balkán államok békéjét, miután azonban a területi felosztásnál nem volt kellő tekintettel a lakosság faji elhelyezkedésére, nem is tudott végleges rendet teremteni.

A román-görög-szerb entente és a török-bolgár blok között a helyzet rendkívül feszült és minden percben kritikussá válhat. Jelenleg három egymástól teljesen különálló kérdés vár sürgős elintéztet:

1. A *görög-török konfliktus* végleges megoldása igen kétséges. A legnagyobb valószínűség szerint a porta tengeri erejének gyengesége miatt egyelőre eleget fog tenni Venizelosz követeléseinek, ha azonban a megrendelt dreadnoughtok elkészülnek, újabb bonyodalmak támadhatnak.

2. A *bolgár-román határincidensek* is mindinkább kiéleltetik a helyzetet a két Balkán-konföderáció között.

3. Az *albán válság* napról-napra komolyabban foglalkoztatja a Balkán államok kormányait. Különösen Szerbia és Törökország között keletkezhetnek háborus bonyodalmak az új török pártnak ugyanis igen nagy befolyása van Albániában, hiszen a fölkélek egyik fővezére Dsafer Tajar, az új török hadsereg katonai kormányzója volt. Wied fejedelem lemondása esetén a legnagyobb valószínűség szerint egy *török herceg* fog Albánia trónjára kerülni. Viszont Szerbia is állandó összeköttetésben áll az albán fölkélek egy másik tekintélyes csoportjával, sőt Üszküib és Prirend környékén felfegyverezték az albánul beszélő szerbeket és a fölkélek segítségül küldték őket. Az albán válság tehát még ki számíthatatlan bonyodalmakra vezethet.

Mindezekre az eseményekre pedig belejátszik a monarchiának Szerbiával való konfliktusa, amely súlyosan komplikálja a Balkán mai helyzetét. Törökország titokban tett is megfelelő intézkedéseket: erősen folyik a *katonai utak*, különösen a konstantinápoly-drinápolyi vonal kijavítása, a hedsereget újból felfegyverezték, a szmirnai öböl bejáratánál *aknákat helyeztek el*, s általában erősen szervezik és szerelik a török hadsereget.

Mámoros vasárnap Budapesten.

Kora reggel van. Pillanatokra győzelmeskedik a nap a fellegeken, pillanatokra megcsillan a napsugár sárga foltja a pesti aszfalton. Vasárnapi ünneplőbe öltözött emberektől hemzseg az utca, valami mámorító lelkesedés lett urrá mindenkin. Kis *nemzeti színű szalagok a férfiak gomblyukában, háromszíni kokárda a nők mellén*. A kocka el van vetve, mindenki tudja: *háboru van!* A hatalmas monarchia kihuzta fegyverét, hogy megboszulja Ferenc Ferdinánd és a szépséges Hohenberg Zsófia halálát, három árva gyászos könnyeit. A célját és árát tudja mindenki a háborunak, talán ezért a lelkesedés, a harci kedv. Mintha egy szabadságért harcoló nép fogott volna fegyvert. Háborúpárti ma mindenki és zug az utcákon át a Klapka-induló:

— Fel, fel vitézik a csatára!

Aztán a Rákóczi-induló hangzik és az utcák közepén levett kalappal éneklük a Himnuszt:

— Isten áldd meg a magyart.

Az ima zug és hömpölyög utcáról-utcára, máskor csendes pesti polgárság, könnyes szemmel, mámorosan éneklük:

Megbűnhődte már e nép

A multat s jövődöt...

Ha egy katonatiszt megy végig az utcán, felhangzik a lelkes éljen:

— Éljen a hadsereg.

Ezrek és ezrek követik a *katonazenekarokat*, melyek már kora hajnal óta járják az utcákat. A Prinz Eugent, a német himnuszt, a Rákóczi-indulót, a Himnuszt játsszák és *nemzeti színű lobogók lengenek a bakák előtt*. Néha győzelmeskedik a trombiták hangján a tömeg kiabálása:

— Le a királygyilkosokkal!

— El Belgrádba!

— Boszut a trónörökösért!

A muzsika hangjaira kinyílnak az ablakok, hull a virág a bakákra, a tüntetőkre, nemzeti színű szalagokat, kendőket lobogtatnak minden ablakból, erkélyről. Aztán belelvisít a pesti utcába a piros és zöld plakát milliója: *a mozgósítást elrendelték!* Minden utca sarkán, házak falán, üzletek kirakatainak üvegén ott a két plakát, hatalmas embergyűrű fogja körül valamennyit. Mindenütt egyugyanazon a jelenet. Valaki hangosan végigolvassa és rázug a tömeg:

— Éljen a király! Éljen a háboru!

Tüstént szakértők, katonatudósok magyaráztatják, hogy kinek kell bevonulni, kinek kell jelentkezni? A legmeghatóbb jelenetek követik egymást. Anyák, akik tudják, melyik hadtesthez tartozik a fiuk, hajolnak rá a plakátokra. Az egyik *diadalmasan* fordul oda a körülállókhoz:

— Az én fiam is megy.

Dicsekedve mondja, nem félve, tele büszkeséggel. Nem egyet megélteneznek. Őntik a hatalmas rotációsok a lapok tizezeit, mind nem elég. A tömeg pontosan akar értesülni mindenről, tudni akar minden új eseményről.

Természetesen a feltűzött fantáziák, a már túlmámorosult emberek, egyre-másra gyártják a hadi híreket.

Lélekemelő jelenet játszódott le tizenkét órakor a Körút és a Rákóczi-utca sarkán. *Dominics alezredest*, a huszonharmadik gyalogezredből, aki a Nemzeti Színház előtt állt, a néhány perc alatt ezrekre rugó tömeg vállára kapta és óriási éljenzés mellett vitte végig a József-körúton. A mámoros hangulat